

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli, 8.6.2011
KOM(2011) 329 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**o krátkodobej štatistike požadovanej na základe nariadenia Rady (ES) č. 1165/1998
z 19. mája 1998**

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o krátkodobej štatistike požadovanej na základe nariadenia Rady (ES) č. 1165/1998 z 19. mája 1998

1. Úvod

Podľa článku 14 ods. 2 nariadenia Rady č. 1165/1998 o krátkodobej štatistike:

Komisia do 11. augusta 2008 a potom každé tri roky predkladá správu Európskemu parlamentu a Rade o štatistike zostavenej podľa tohto nariadenia a najmä o jej význame a kvalite a revízií ukazovateľov. Správa sa tiež osobitne zaoberá nákladmi na štatistický systém a zaťaženosťou podnikov, vyplývajúcimi z tohto nariadenia v súvislosti s jeho prínosom. Uvádzajú sa v nej najlepšie postupy na zníženie zaťaženia podnikov a naznačujú spôsoby zníženia zaťaženia a nákladov.

Táto správa nadväzuje na správu, ktorá bola podľa uvedeného článku predložená v júni 2008¹. Prvá správa o kvalite krátkodobej štatistiky bola uverejnená už v januári 2003².

Európska krátkodobá štatistika poskytuje súhrnný súbor krátkodobých podnikových ukazovateľov pre európske hospodárstva, pričom sa vzťahuje na priemysel, stavebníctvo, maloobchod, opravy a niektoré odvetvia služieb. Hospodársky vývoj týchto sektorov odzrkadľujú rady ukazovateľov obratu, výroby, počtu zamestnaných osôb a počtu odpracovaných hodín, hrubých miezd a plátov. Okrem toho existujú ukazovatele pre výrobné ceny, nové objednávky a stavebné náklady. Európska krátkodobá štatistika sa zaviedla v roku 1998. Odvtedy sa jej kvalita (zhoda, porovnateľnosť, presnosť a včasnosť) a rozsah (ukazovatele, krajiny, úroveň podrobnosti) nepretržite zlepšovali.

V druhom oddiele tejto správy sa vymedzuje použitie krátkodobej štatistiky a jej význam pre kľúčové európske politiky a riadenie európskej menovej politiky. Uvádza sa v ňom aj základný vývoj krátkodobej štatistiky od poslednej správy o kvalite. V ďalšom oddiele sa podrobnejšie opisujú rôzne aspekty kvality krátkodobej štatistiky. Nakoniec sa uvádzajú náklady a zaťaženie spojené so zberom a spracovaním údajov pre štatistiku spolu s príkladmi, ako by sa mohli tieto náklady a zaťaženie znížiť.

Prvý návrh tejto správy bol predložený členom pracovnej skupiny pre krátkodobú štatistiku v januári 2011 (písomná konzultácia).

---

¹ KOM(2008) 340 v konečnom znení, 9.6.2008.

² KOM(2003) 36 v konečnom znení, 29.1.2003.

2. VÝZNAM KRÁTKODOBEJ ŠTATISTIKY

Zavedenie krátkodobej štatistiky bolo nevyhnutným predpokladom vytvorenia eurozóny a monitorovania európskej menovej politiky³. Európska centrálna banka a národné centrálné banky patria medzi najvýznamnejších používateľov krátkodobej štatistiky. Medzi ďalších dôležitých používateľov patria Komisia, národné vlády, výskumné ústavy, podniky a podnikateľské organizácie. Tlačové správy o krátkodobej štatistike vzbudzujú vo všeobecnosti veľkú pozornosť v médiách. Krátkodobá štatistika v neposlednom rade poskytuje aj dôležité podklady pre iné štatistické oblasti, ako sú národné účty.

Krátkodobá štatistika sa radí medzi najvýznamnejšie štatistiky, ktoré zostavuje Štatistický úrad Európskej únie (Eurostat). Krátkodobá štatistika sa najčastejšie používa na analýzu hospodárskeho vývoja, a na vypracovanie prognóz a modelov. Údaje sa však požadujú aj na prípravu politických rozhodnutí, výskumné účely, kontrolu a overovanie správnosti údajov z iných zdrojov a prípravu podnikateľských rozhodnutí (napr. v oblasti výskumu trhu). Výsledky krátkodobej štatistiky v niektorých prípadoch využívajú podniky pomerne osobitným spôsobom (napr. využívanie cenových ukazovateľov pre nastavenie parametrov zákaziek).

Z 22 najdôležitejších európskych ekonomických ukazovateľov (PEEI)⁴, ktoré sa navrhli s cieľom sledovať hospodársky vývoj Európskej únie a jej členských štátov, a najmä riadenie menovej politiky v eurozóne, deväť ukazovateľov sa poskytuje na základe krátkodobej štatistiky, t. j. priemyselná výroba, ceny priemyselnej produkcie na domácom trhu, nové priemyselné objednávky, dovozné ceny v priemysle, stavebná výroba, obrat v oblasti maloobchodu a opráv, obrat v prípade ostatných služieb, ceny produkcie služieb a stavebné povolenia.

Eurostat uverejňuje v oblasti krátkodobej štatistiky 60 tlačových správ ročne, t. j. mesačné uverejnenie piatich základných ukazovateľov (priemyselná výroba, nové priemyselné objednávky, ceny priemyselnej produkcie, stavebná výroba a objem maloobchodu). Okrem toho sa každý rok uverejňuje aspoň päť vydaní Štatistiky v kocke (Statistics in focus), v ktorých sa okrem uvádzania kvantitatívnych údajov riešia vybrané metodické problémy a analyzujú súčasné ekonomické trendy. Okrem toho, v štvrtročnom prehľade európskej podnikovej štatistiky (Quarterly Panorama of European business statistics) sa podrobnejšie uvádzajú krátkodobé výsledky.

Krátkodobá štatistika bola v rokoch 2009 až 2010 predmetom „priebežnej revízie“. S cieľom určiť spôsoby, ako dosiahnuť väčšiu účinnosť a efektívnosť zberu, spracovania a zverejňovania krátkodobej štatistiky, externí experti analyzovali rámec a postup tvorby krátkodobej štatistiky z hľadiska používateľov, Eurostatu a pridružených partnerov (národné štatistické úrady).

---

³ Štatistické požiadavky Európskej centrálnej banky v oblasti všeobecnej hospodárskej štatistiky, Európska centrálna banka, august 2000.

⁴ Pôvodný zoznam 19 najdôležitejších európskych ekonomických ukazovateľov bol zostavený v roku 2002 (oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade o štatistike eurozóny, 27.11.2002, KOM(2002) 661 v konečnom znení). V roku 2008 boli pridané tri ukazovatele trhu s nehnuteľnosťami, vrátane stavebných povolení (Hospodársky a finančný výbor, Správa o stave požiadaviek na informácie v EMÚ, Brusel 4. november 2008).

Väčšina použivateľov potrebuje krátkodobú štatistiku často a v pravidelných intervaloch a používa publikácie (databázy, tlačové správy atď.) niekoľkokrát mesačne alebo aspoň raz za mesiac (napr. keď sa uverejní tlačová správa). Mnohí použivatelia vnímajú presnosť ako najdôležitejší aspekt kvality krátkodobej štatistiky. Rozdiely medzi rôznymi aspektmi kvality však nie sú také významné a zdá sa správne konštatovať, že včasnosť, porovnateľnosť, dostupnosť, jednoznačnosť, zhoda a úplnosť sa považujú takmer za rovnako významné ako presnosť. To je veľká výzva pre tvorcov štatistiky, pretože existujú kompromisy medzi niekoľkými aspektmi kvality, a to najmä medzi presnosťou a včasnosťou alebo medzi porovnateľnosťou a úplnosťou.

Použivatelia sa pri revízii označili za spokojných s kvalitou krátkodobej štatistiky a súvisiacich služieb. Deväťdesiatpäť percent použivateľov, ktorí formulovali posudok o kvalite, považujú krátkodobú štatistiku za primeranú a 60 % ju považuje za dobrú alebo veľmi dobrú.

Európske hospodárstva zaznamenali v roku 2008 najväčší pokles ekonomických činností od vytvorenia európskej krátkodobej štatistiky. Od apríla 2008, keď priemyselná produkcia dosiahla svoj vrchol, do apríla 2009, keď dosiahla svoju najnižšiu hodnotu, bolo zaznamenané zníženie o takmer jednu pätinu. V odvetví stavebníctva bol pokles pomalší, ale tiež hlboký: produkcia klesla od januára/februára 2008 (vrchol pred krízou) do februára 2010 (najnižšia hodnota) asi o jednu pätinu. Objem maloobchodu takisto výrazne klesol, hoci nie tak dramaticky ako výroba. Tento vývoj v tom čase zdôraznil dôležitosť toho, aby bola k dispozícii spoľahlivá aktualizovaná krátkodobá štatistika.

V roku 2009 sa uskutočnili dve dôležité metodické zmeny. Po prvé, základným rokom pre krátkodobé ukazovatele sa namiesto roka 2000 stal rok 2005. To znamenalo aritmetickú zmenu základného roka (priemer 100 v roku 2005 namiesto roku 2000) a aktualizáciu váh používaných v ukazovateľoch s cieľom odzrkadliť hospodársku štruktúru v roku 2005. Po druhé a súbežne so zmenou základného roka, nová klasifikácia ekonomických činností v Európskej únii, NACE Rev. 2, nahradila staršiu verziu NACE Rev. 1.1. Klasifikácia sa modernizovala zavedením nových úrovní členenia s cieľom odzrkadliť rôzne formy výroby a rozvíjajúcich sa priemyselných odvetví. Podrobnosť klasifikácie sa výrazne zvýšila v činnostiach súvisiacich s poskytovaním služieb. NACE Rev. 2 poskytuje lepší obraz o celkovom hospodárstve a uľahčuje medzinárodné porovnania. Prechod na NACE Rev. 2 sa uskutočnil bez citelného vplyvu na aspekty kvality, ako sú včasnosť a stabilita údajov (pozri ďalej v texte).

3. ROZSAH A KVALITA KRÁTKODOBÝCH UKAZOVATEĽOV

3.1. Rozsah pôsobnosti a dodržiavanie nariadenia o krátkodobej štatistike

Platnosť posledných výnimiek, na základe ktorých sa členské štáty oslobodili od predkladania údajov podľa nariadenia (ES) č. 1165/98 Eurostatu (o cenách poskytovateľov služieb), sa skončila v auguste 2009.

Nariadením Komisie (ES) č. 329/2009 sa zmenil a doplnil a aktualizoval základný právny akt a zaviedli sa odpracované hodiny a hrubé mzdy a platy ako nové ukazovatele zamestnanosti v oblasti maloobchodu a opráv a ostatných služieb. Na základe tejto zmeny a doplnenia sa odpracované hodiny a hrubé mzdy a platy budú zostavovať za všetky odvetvia hospodárstva,

na ktoré sa vzťahuje krátkodobá štatistika. Údaje sa vypočítajú za štvrtročné referenčné obdobia a budú k dispozícii v roku 2013.

Dodržiavanie nariadenia o krátkodobej štatistike členskými štátmi, pokiaľ ide o spoľahlivosť, včasnosť, zhodu a porovnateľnosť, Eurostat monitoruje každých šesť mesiacov a vykazuje vysokú úroveň dodržiavania a stále zlepšovanie. Priemerné skóre EÚ-27 bolo 8,9 (z 10) k 1. októbru 2010 oproti 8,5 k 1. aprílu 2005 a 6,6 k 1. januáru 2004. Väčšina členských štátov sa v súčasnosti približuje k úplnej zhode s nariadením.

3.2. Presnosť, spoľahlivosť, zhoda a porovnateľnosť

Na základe nariadenia (ES) č. 1165/98 a súvisiacich predpisov sa zaviedol súbor spoločných vymedzení pojmov, ktorý sa uplatňuje vo všetkých členských štátoch. Eurostat a národné štatistické úrady spolupracujú s cieľom zabezpečiť vysokú presnosť, spoľahlivosť a zhodu krátkodobých ukazovateľov. Metodický rámec navrhnutý na základe nariadenia sa stále zlepšuje prostredníctvom vzájomných konzultácií a osobitne tematicky zameraných pracovných skupín.

Malo by sa poznamenať, že metodiky nemusia byť v členských štátoch rovnaké. Podľa nariadenia o krátkodobej štatistike a v súlade so zásadou subsidiarity sa členské štáty môžu rozhodnúť o výbere najúčinnějších a najefektívnejších spôsobov zberu a spracovania údajov s cieľom zohľadniť národné rozdiely, napr. veľkosť, hospodársku štruktúru a dostupnosť administratívnych údajov.

Eurostat spolupracuje aj s ďalšími medzinárodnými organizáciami, najmä s OECD s cieľom zvýšiť porovnateľnosť údajov a metód mimo Európskej únie.

3.3. Včasnosť a časová presnosť

V prípade krátkodobej štatistiky je včasná dostupnosť údajov mimoriadne dôležitá. Už v roku 1998 sa v prvom európskom nariadení o krátkodobej štatistike uvádzali lehoty na predkladanie vnútroštátnych údajov Eurostatu (pozri tabuľku 1 tretí stĺpec). Na základe zmeny a doplnenia nariadenia⁵ z roku 2005 sa tieto lehoty pre väčšinu ukazovateľov výrazne skrátili. V tabuľke sa takisto uvádzajú súčasné termíny na predkladanie (napr. tlačová správa) vyjadrené počtom dní po skončení referenčného obdobia.

Včasnosť krátkodobej štatistiky sa môže vo všeobecnosti považovať za veľmi dobrú a všetky oneskorenia zvyčajne zodpovedajú cieľovému dňu doručenia, ktorý pripadá na víkend alebo štátny sviatok. Európske uverejnenia krátkodobých ukazovateľov však ešte stále trvajú dlhšie ako v Spojených štátoch amerických alebo v Japonsku.

Používatelia sa v dostatočnom predstihu informujú o dátumoch uverejnenia tlačových správ prostredníctvom kalendára zverejnenia údajov na webovej stránke Eurostatu⁶. V roku 2010 sa dodržali všetky oznámené termíny zverejnenia údajov.

---

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1158/2005 zo 6. júla 2005, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 1165/98 o krátkodobej štatistike (Ú. v. EÚ L 191, 22.7.2005, s. 1).

⁶ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/release_calendars/news_releases. Všimnite si, že kalendár sa vzťahuje na veľké množstvo základných európskych ukazovateľov, a nielen v oblasti krátkodobej štatistiky.

Tabuľka 1: Včasnosť meraná ako počet dní od ukončenia referenčného obdobia po lehotu na predloženie, cieľ EFC a rozšírenie

Ukazovateľ	Periodicita	Lehoty v nariadení o krátkodobej štatistike ^{a)}	Ciele EFC na rok 2011 ^{b)}	Zverejnenie súhrnných údajov za EÚ ^{c)}
Priemyselná výroba	mesačne	40	40	42
Ceny priemyselnej produkcie domácom trhu	mesačne	35	35	34
Nové priemyselné objednávky	mesačne	50	50	55
Dovozné ceny v priemysle	mesačne	45	45	34
Stavebná výroba	mesačne	45	45	49
Obrat v oblasti maloobchodu a opráv	mesačne	30	30	35
Obrat v oblasti ostatných služieb	štvrt'ročne	60	60	61
Výrobné ceny v službách	štvrt'ročne	90	60	neuvádza sa
Stavebné povolenia	štvrt'ročne	90	90	90

a) Lehoty na zasielanie údajov Eurostatu po ukončení referenčného obdobia podľa nariadenia o krátkodobej štatistike. Poznnamenávame, že v prípade menších krajín sa často uplatňujú dlhšie lehoty.

b) Ciele ustanovené na základe správy o stave požiadaviek na informácie o EMÚ Hospodárskeho a finančného výboru (EFC) z roku 2010.

c) Počet dní od ukončenia referenčného obdobia po zverejnenie (napr. tlačové správy).

3.4. Revízie krátkodobých ukazovateľov

Prvé výsledky krátkodobých ukazovateľov sa čiastočne zakladajú na predbežných, odhadovaných a neúplných údajoch. Preto treba očakávať, že výsledky sa zmenia medzi prvým, druhým a ďalšími uverejneniami. Po prvom uverejnení údajov sa výsledky zisťovania často stávajú úplnejšie, pretože sa pridávajú chýbajúci alebo oneskorení respondenti. Medzi ďalšie dôvody revízie údajov patria sezónne očistenie, referenčné porovnávanie, nové a/alebo lepšie zdroje údajov a korekcie chýb alebo metodické zmeny. Rozsah revízií krátkodobých ukazovateľov je však vo všeobecnosti pomerne obmedzený, najmä na agregovanej úrovni EÚ a v prípade eurozóny.

S cieľom posúdiť kvalitu prvých výsledkov piatich krátkodobých ukazovateľov uverejňovaných mesačne v osobitných tlačových správach sa analyzovali zmeny medzi

prvým a druhým uverejnením mesačných mier rastu v období od júna 2007 do decembra 2010.

Tabuľka 2: Rozsah revízií piatich základných krátkodobých ukazovateľov^{a)}

Ukazovateľ	Priemerná absolútna revízia ^{b)}	Priemerná revízia ^{c)}	Pomerná priemerná revízia ^{d)}
Priemyselná výroba	0,3	0,1	0,30
Ceny priemyselnej produkcie na domácom trhu	0,1	0,0	0,10
Nové priemyselné objednávky	0,5	- 0,1	0,22
Stavebná výroba	0,5	0,0	0,41
Objem maloobchodu	0,3	0,1	0,74

a) Sezónne očistené miery rastu ukazovateľov za eurozónu.

b) Priemer rozdielov medzi mierami rastu v absolútnom vyjadrení pri druhom a prvom uverejnení.

c) Priemer rozdielov medzi mierami rastu pri druhom a prvom uverejnení.

d) Priemerný pomer medzi revíziou a mierou rastu pri druhom uverejnení (obidva údaje v absolútnom vyjadrení).

V tabuľke 2 sa v prípade európskych agregátov piatich ukazovateľov, ktoré sú predmetom uverejnenia, zobrazuje priemerná veľkosť revízií mier rastu medzi prvým a druhým uverejnením (o mesiac neskôr). Priemerné revízie sa v absolútnom vyjadrení (druhý stĺpec) pohybujú v rozmedzí od 0,1 percentuálneho bodu v prípade cien priemyselnej produkcie, po 0,5 percentuálneho bodu v prípade nových priemyselných objednávok. Rozdiely medzi ukazovateľmi boli najmä z metodických dôvodov. Zatiaľ čo sa ceny priemyselnej produkcie často vôbec nerevidujú, revízie ukazovateľa priemyselnej výroby sa môžu dokonca vykonávať niekoľko rokov po prvom uverejnení.

Priemerné revízie (tretí stĺpec) sa približujú k nule. To znamená, že v analyzovanom období neprišlo k žiadnemu systematickému nadhodnoteniu alebo podhodnoteniu mier rastu v čase prvého uverejnenia.

Napokon, v poslednom stĺpci v tabuľke 2 sa zobrazením pomeru medzi revíziou miery rastu a samotnej miery rastu v čase druhého uverejnenia poskytujú údaje o rozsahu revízií počas analyzovaného obdobia.

3.5. Prístupnosť, zrozumiteľnosť a dostupnosť metaúdajov

Všetky výsledky krátkodobej štatistiky sú voľne dostupné na webovej stránke Eurostatu. Osobitnú sekciu venovanú krátkodobej štatistike možno ľahko nájsť pod označením „Priemysel, obchod a služby“ alebo pomocou funkcie vyhľadávania⁷.

Dostupné sú aj súhrnné, cielené a podrobné vysvetlenia metodických záležitostí (metaúdaje), čiastočne v už uvedených publikáciách (Štatistika v kocke, Štvrťročný prehľad európskej podnikovej štatistiky) a na webovej stránke Eurostatu. Databáza Zdroje krátkodobej štatistiky poskytuje podrobné diskusie o štatistických postupoch, právnych otázkach, pravidlách dôveryhodnosti, kvalite údajov a opis vnútroštátnych metód zberu údajov⁸. Pre viaceré kľúčové ukazovatele sú k dispozícii aj ďalšie podrobné metodické vysvetlivky (PEEI v kocke)⁹. Stručné vysvetlenia štatistických pojmov sú uverejnené v novom online slovníku na štýl wikipédie a ako odpovede na „často kladené otázky“.

4. NÁKLADY NA ŠTATISTICKÝ SYSTÉM A ZAŤAŽENIE PODNIKOV

Eurostat vykonal v roku 2009 všeobecný prieskum, ktorý sa vzťahoval na 24 základných právnych aktov EÚ, pričom zapojil podniky ako respondentov alebo ako väčšinu respondentov, a zozbieral údaje o štatistickom zaťažení podnikov (údaje o nákladoch štatistických úradov na tvorbu štatistiky neboli zahrnuté). V prípade krátkodobej štatistiky poskytlo 21 krajín dostatočné údaje za roky 2006, 2007 a 2008, prieskum však nepriniesol úplne porovnateľné údaje z dôvodu metodických problémov. Preto sa mohli uverejniť iba tendencie. V prípade krátkodobej podnikovej štatistiky sa v rokoch 2006 a 2007 zaznamenal pomerne stabilný vývoj, za ktorým nasleduje mierne zníženie zaťaženia respondentov v období rokov 2007 a 2008.

Osobitné merania nákladov a zaťaženia v prípade krátkodobej štatistiky sa začali spolu s prvou správou o kvalite uverejnenou v roku 2003, ktorá poskytla (v prípade vybraných ukazovateľov) údaje o počte podnikov, ktoré vyplnili dotazníky, ako aj odhady pracovnej sily, ktorú podniky aj štatistické úrady potrebujú na tvorbu krátkodobej štatistiky. Na prípravu druhej správy o kvalite uverejnenej v roku 2008 vytvorila pracovná skupina metodický rámec na posúdenie nákladov a zaťaženia v prípade krátkodobej štatistiky ako celku a v prípade jednotlivých ukazovateľov. Nástroj na meranie bol v súlade so vzorcom čistých nákladov EÚ na meranie administratívneho zaťaženia. Pre túto správu sa zozbierali údaje od septembra do októbra 2010 za referenčný rok 2009. Pri meraní sa dodržiavala metodika navrhnutá pre predchádzajúci prieskum, bola však upravená vzhľadom na skúsenosti získané v minulosti a zamerala sa na jednej strane na čas, ktorý podniky potrebovali na vyplnenie potrebných údajov a zodpovedanie štatistických žiadostí, a na druhej strane, na čas, ktorý potrebujú štatistické úrady na dosiahnutie zhody s nariadením o krátkodobej štatistike.

Stanovenie spoľahlivých a porovnateľných kvantitatívnych ukazovateľov v prípade nákladov (na štatistické systémy na zber, spracovanie a rozšírenie údajov) a zaťaženia (podnikov na poskytovanie údajov) kladie pomerne zložité praktické a metodologické otázky. Čas, ktorý priemerný podnik potrebuje na vyplnenie dotazníka zisťovania alebo na poskytnutie informácií o konkrétnej položke, možno uviesť iba približne. Okrem toho ťažko odhadnúť

⁷ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/short_term_business_statistics/introduction.

⁸ http://circa.europa.eu/Public/irc/dsis/ebt/library?l=/methodology/sts_sources&vm=detailed&sb=Title.

⁹ <http://circa.europa.eu/Public/irc/dsis/ebt/library?l=/methodology&vm=detailed&sb=Title>.

počet podnikov, ktoré odpovedajú na jednotlivé štatistické položky (napríklad, jeden podnik mohol byť vo viacerých vzorkách pre rôzne položky, čo by mohlo viesť k dvojitému započítaniu). V súlade so zásadou subsidiarity sú vzorky v členských štátoch štruktúrované rozdielne, preto je ich porovnanie ťažké. Napokon, krátkodobú štatistiku nie je možné úplne odčleniť od iných štatistík a často neexistuje žiadny zreteľný spôsob na alokovanie nákladov a zaťaženia do rôznych štatistík. Väčšina údajov zozbieraných v rámci zisťovania pre krátkodobú štatistiku sa použije aj na ďalšie štatistiky, najmä národné účty. Na druhej strane, údaje zozbierané v rámci formálnej zodpovednosti iných štatistických oddelení sa môžu použiť aj pre krátkodobú štatistiku.

Dostupné údaje za Európsku úniu ako celok naznačujú zníženie výrobných nákladov o 6 % a zníženie zaťaženia podnikov o 15 % (v oboch prípadoch merané v hodinách za rok) v období rokov 2006 až 2009. Ako sa zistilo v poslednej správe o kvalite, náklady na štatistický systém (napr. národné štatistické úrady) a zaťaženie podnikov sú približne rovnaké, napriek miernemu presunu celkových nákladov a zaťaženia z podnikov na štatistické úrady.

Orientačný výpočet zaťaženia (vyplývajúceho predovšetkým z vyplňovania dotazníkov pre krátkodobú štatistiku) priemerného podniku je uvedený v tabuľke 3 za hlavné ukazovatele. Všimnite si, že na ľahšie porovnanie sa zaťaženie počíta ako minúty za mesiac aj v prípade štvrtročných ukazovateľov. Minimálne zaťaženie rovnajúce sa nule znamená, že údaje sa nezberajú na základe dotazníka krátkodobej štatistiky, ale sú prevzaté z administratívnych zdrojov. Stále existuje niekoľko prípadov, keď sa zdá, že zaťaženie je nadhodnotené.

Tabuľka 3: Nevážené priemery za krajiny (EÚ-27), najvyššie a najnižšie hodnoty zaťaženia podnikov (minúty mesačne) na vyplnenie dotazníka podľa krajín

	Priemyselná výroba	Ceny priemyselnej produkcie	Nové priemyselné objednávky	Stavebná výroba	Obrat v oblasti maloobchodu a opráv
Priemer	20	17	6	22	11
Maximum	73	70	19	87	22
Minimum	0	3	0	1	0

5. ZLEPŠENIA ZBERU A SPRACOVANIA KRÁTKODOBEJ ŠTATISTIKY

Existuje množstvo faktorov, ktoré vysvetľujú, prečo zníženie nákladov a dostupné originálne údaje neumožňujú kvantitatívne rozlíšenie rôznych vplyvov na celkové čísla. Vo viacerých prípadoch sa znížila veľkosť vzorky pre zisťovanie alebo sa zisťovania, ktoré sa uskutočňovali poštou alebo faxom, nahradili elektronickými a internetovými zisťovaniami. Vede to k zníženiu nákladov pre štatistické úrady. Pozitívny vplyv na podniky vyplýva z možnosti zaradiť kontroly hodnovernosti do elektronického dotazníka, čo vedie k menšiemu počtu chýb a menšiemu počtu otázok týkajúcich sa klasifikácií.

Zdá sa, že hlavným dôvodom zníženia zaťaženia podnikov je čoraz väčšie spoliehanie sa štatistických úradov na administratívne údaje, najmä v prípade ukazovateľov zamestnanosti (odpracované hodiny, zamestnané osoby, hrubé mzdy a platy). Tento druh informácií je často už k dispozícii, napr. na daňových úradoch, úradoch práce, v sociálnych poisťovniach alebo na stavebných úradoch, a nemusia sa opätovne zbierať na štatistické účely. Zatiaľ čo použitie existujúcich administratívnych zdrojov na štatistické účely znižuje zaťaženie podnikov, môže viesť k vyšším nákladom štatistických úradov, pretože môže byť potrebné údaje upraviť. Používanie administratívnych údajov si takisto vyžaduje stálu koordináciu najmä vtedy, keď krajiny majú decentralizované správy.

Okrem toho, používanie administratívnych údajov ako vstup pre krátkodobú štatistiku je obmedzené, najmä v prípade mesačných ukazovateľov, kde sú požiadavky vzhľadom na včasnosť a krátke lehoty veľmi vysoké. Administratívne údaje sa nezriedka zbierajú menej často, ako by bolo potrebné pre krátkodobú štatistiku, a/alebo sú k dispozícii príliš neskoro. Okrem toho, úpravy sú potrebné v prípade, že administratívne údaje priamo nezodpovedajú požiadavkám krátkodobej štatistiky spojeným s vymedzením pojmov, a takéto úpravy môžu mať vplyv aj na kvalitu údajov.

Krátkodobá štatistika sa stále zlepšuje na vnútroštátnej úrovni prostredníctvom štatistických úradov a v spolupráci národných úradov s Eurostatom v niekoľkých pracovných skupinách. Na krátkodobú štatistiku sa spolu s niektorými inými štatistickými oblasťami vzťahuje Program modernizácie európskej podnikovej a obchodnej štatistiky (MEETS). Krátkodobá štatistika je v rámci tohto programu začlenená do viacerých akcií týkajúcich sa ďalšieho využitia administratívnych údajov, prispôsobenia zdrojov, ktoré ešte nie sú použiteľné, kombinácie údajov z rôznych zdrojov, skladovania údajov, odhadu údajov, ktoré nie sú k dispozícii, a harmonizácie vymedzení pojmov. Tieto postupy určenia, rozvoja a výmeny už existujúcich osvedčených postupov by mali prispieť k zvýšeniu efektívnosti zberu a spracovania údajov.

Pri krátkodobej štatistike sa už používa množstvo nástrojov na obmedzenie zaťaženia podnikov. Pre niektoré ukazovatele sa zaviedli európske systémy vzoriek. Krajiny, ktoré sa zapojili do takéhoto systému, musia uviesť len údaje za tie odvetvia alebo výrobky, pri ktorých sa ich vnútroštátne príspevky k agregátu na európskej úrovni výrazne líšia.

Ďalším dôležitým nástrojom na zníženie alebo dokonca odstránenie zaťaženia malých podnikov je používanie prahových hodnôt pri zbere údajov. V prípadoch, keď nie je možné úplne oslobodiť malé podniky od zberu údajov, sa použije menší rozsah vzoriek, t. j. v prípade malých podnikov je menej pravdepodobné, že sa zaradia do vzorky. Ďalšia metóda výberu vzoriek, ktorú bežne uplatňujú mnohé štatistické úrady, je rotácia vzoriek tak, že sa podiel podnikov nahrádza každý rok. Malo by sa takisto zdôrazniť, že veľkosti vzoriek požadované pre európsku krátkodobú štatistiku sú často nižšie ako veľkosti vzoriek používané v praxi, pretože národné úrady mohli použiť ukazovatele s regionálnym alebo miestnym členením.

Príloha: 43 krátkodobých ukazovateľov (PEEI tučným písmom), Q – štvrt'ročný ukazovateľ, M – mesačný ukazovateľ

	Priemysel	Stavebníctvo	Maloobchod a opravy	Ostatné služby
Výroba	Priemyselná výroba (M)	Stavebná výroba (M/Q) <ul style="list-style-type: none"> • Výstavba budov • Inžinierske stavby 	–	–
Obrat	Obrat v priemysle (M) <ul style="list-style-type: none"> • Domáci obrat v priemysle • Obrat v priemysle, iný ako domáci (eurozóna a mimo eurozóny) 	–	Obrat v oblasti maloobchodu a opráv (M)	Obrat v ostatných službách (Q)
Náklady	–	Stavebné náklady (Q) Materiálové náklady Mzdové náklady	–	–
Nové objednávky/ stavebné povolenia	Prijaté nové objednávky (M) <ul style="list-style-type: none"> • Nové domáce objednávky • Nové zahraničné objednávky (eurozóna a mimo eurozóny) 	Stavebné povolenia (Q) <ul style="list-style-type: none"> • Počet bytov • m² úžitkovej podlahovej plochy 	–	–
Počet zamestnaných osôb	Počet osôb zamestnaných v priemysle (Q)	Počet osôb zamestnaných v stavebníctve (Q)	Počet osôb zamestnaných v oblasti maloobchodu a opráv (Q) (údaje ešte nie sú k dispozícii)	Počet osôb zamestnaných v ostatných službách (Q) (údaje ešte nie sú k dispozícii)
Odpracované hodiny	Odpracované hodiny v priemysle (Q)	Odpracované hodiny v stavebníctve (Q)	Odpracované hodiny v oblasti maloobchodu a opráv (Q) (údaje ešte nie sú k dispozícii)	Odpracované hodiny v ostatných službách (Q) (údaje ešte nie sú k dispozícii)
Hrubé mzdy a platy	Hrubé mzdy a platy v priemysle (Q)	Hrubé mzdy a platy v stavebníctve (Q)	Hrubé mzdy a platy v oblasti maloobchodu a opráv (Q)	Hrubé mzdy a platy v ostatných službách (Q)
Ceny produkcie	Výrobné ceny v priemysle (M) <ul style="list-style-type: none"> • Domáce výrobné ceny • Zahraničné výrobné ceny (eurozóna a mimo eurozóny) 		Deflátor predaja (M)	Ceny produkcie v ostatných službách (Q)
Dovozné ceny	Dovozné ceny v priemysle (M) (eurozóna a mimo eurozóny)	–	–	–